

CUPRINS

PARTEA I. PARTEA GENERALĂ	1
Capitolul I. Noțiuni introductive privind procesul civil	3
<i>Secțiunea 1. Noțiunea, fazele și etapele procesului civil</i>	3
§1. Noțiunea de „proces civil”	3
§2. Fazele și etapele procesului civil	3
<i>Secțiunea a 2-a. Normele de drept procesual civil</i>	5
§1. Noțiunea și clasificarea normelor de drept procesual civil	5
§2. Aplicarea normelor de drept procesual civil	8
2.1. Aplicarea în timp a normelor de drept procesual civil	8
2.2. Aplicarea în spațiu a normelor de drept procesual civil	9
<i>Secțiunea a 3-a. Principiile fundamentale ale procesului civil</i>	10
§1. Dreptul la un proces echitabil, în termen optim și previzibil	10
§2. Principiul disponibilității	12
§3. Contradictorialitatea	17
§4. Rolul activ al judecătorului	20
§5. Legalitatea	25
§6. Egalitatea	26
§7. Dreptul la apărare	27
§8. Oralitatea dezbaterilor	27
§9. Publicitatea	28
§10. Principiul continuității	30
§11. Principiul nemijlocirii	30
§12. Principiul bunei-credințe	31
§13. Limba desfășurării procesului	31
Capitolul II. Acțiunea civilă	33
<i>Secțiunea 1. Noțiune și condiții de exercitare</i>	33
§1. Noțiunea de „acțiune civilă”	33
§2. Enumerarea condițiilor de exercitare a acțiunii civile	34
2.1. Formularea unei pretenții	34
2.2. Interesul	36
2.3. Capacitatea procesuală	37
2.4. Calitatea procesuală	41
<i>Secțiunea a 2-a. Clasificarea cererilor în justiție</i>	47
§1. Precizări prealabile	47

§2. Cereri principale, cereri accesorii, cereri incidentale și cereri adiționale	48
§3. Cereri în realizare, cereri în constatare și cereri în constituire	51
§4. Cereri nepatrimoniale și cereri patrimoniale (personale, reale și mixte)	55
Capitolul III. Participanții la procesul civil	59
<i>Secțiunea 1. Instanța</i>	59
§1. Compunerea și constituirea instanței	59
1.1. Compunerea instanței	59
1.2. Constituirea instanței	63
1.3. Incidentele procedurale privind compunerea sau constituirea instanței	63
1.3.1. Incompatibilitatea	64
1.3.2. Mijloacele procedurale de invocare a incompatibilității	72
1.3.3. Incompatibilitatea altor participanți la procesul civil	80
1.3.4. Alte incidente procedurale referitoare la alcătuirea instanței	80
<i>Secțiunea a 2-a. Părțile</i>	81
§1. Noțiunea de „parte în proces”	81
§2. Drepturile și îndatoririle părților. Abuzul de drept procedural	82
2.1. Enumerarea drepturilor procedurale ale părților	82
2.2. Îndatoririle procesuale ale părților	83
2.3. Abuzul de drept procedural	84
§3. Coparticiparea procesuală	87
3.1. Noțiunea și clasificarea coparticipării procesuale	87
3.2. Efectele coparticipării procesuale	90
§4. Participarea terților la judecată	93
4.1. Considerații introductive privind participarea terților la judecată	93
4.2. Intervenția voluntară	96
4.2.1. Noțiune. Felurile intervenției voluntare	96
4.2.2. Intervenția voluntară principală	97
4.2.3. Intervenția voluntară accesorie	111
4.3. Chemarea în judecată a altei persoane	118
4.4. Chemarea în garanție	131
4.5. Arătarea titularului dreptului	140
4.6. Introducerea forțată în cauză, din oficiu, a altor persoane	143
§5. Reprezentarea convențională a părților în procesul civil	147
5.1. Considerații introductive	147
5.2. Reprezentarea convențională a persoanelor fizice	148
5.3. Particularități privind reprezentarea persoanei fizice prin avocat	150

5.4. Reprezentarea convențională a persoanei juridice în procesul civil	152
5.5. Sancțiunea în cazul nejustificării calității de reprezentant convențional	153
<i>Secțiunea a 3-a. Participarea Ministerului Public în procesul civil</i>	154
§1. Considerații introductive	154
§2. Formele participării procurorului la procesul civil	155
2.1. Pornirea procesului civil	155
2.2. Participarea la judecata procesului civil	156
2.3. Exercițarea căilor de atac	157
2.4. Punerea în executare a unor titluri executorii	159
Capitolul IV. Competența	160
<i>Secțiunea 1. Considerații generale</i>	160
§1. Reglementare	160
§2. Noțiunea și clasificarea competenței	160
2.1. Noțiunea de „competență”	160
2.2. Clasificarea competenței	162
2.2.1. Competența generală și competența jurisdicțională	162
2.2.2. Competența absolută și competența relativă	163
<i>Secțiunea a 2-a. Competența generală a instanțelor judecătorești</i>	164
§1. Principiul stabilirii competenței generale a instanțelor judecătorești	164
§2. Competența în materia controlului de constituționalitate	166
§3. Competența în materie electorală	171
3.1. Alegerile autorităților administrației publice locale	171
3.2. Alegerile parlamentare	174
3.3. Alegerile prezidențiale	177
3.4. Alegerile pentru Parlamentul European	179
3.5. Competența în materia referendumului	180
§4. Competența în materia contenciosului administrativ	181
4.1. Competența instanțelor judecătorești ordinare de contencios administrativ	182
4.2. Competența instanțelor judecătorești speciale de contencios administrativ	184
4.3. Competența instanțelor judecătorești de a controla soluțiile unor jurisdicții speciale administrative	185
§5. Competența în anumite materii	188
5.1. Competența în materia litigiilor de muncă	188
5.2. Competența în materia rezolvării unor neînțelegeri referitoare la exercitarea drepturilor și îndatoririlor părintești	190

5.3. Competența în materia actelor de stare civilă și a înregistrărilor de stare civilă _____	191
5.4. Competența în materia schimbării, rectificării și modificării numelui _____	192
5.5. Competența în materia protecției concurenței _____	193
5.6. Delimitarea competenței instanțelor judecătorești de cea a notarului public _____	195
5.6.1. Procedura succesorală _____	195
5.6.2. Alte proceduri notariale reglementate de Legea nr. 36/1995 _____	197
<i>Secțiunea a 3-a. Competența materială a instanțelor judecătorești _____</i>	<i>198</i>
§1. Noțiuni introductive _____	198
§2. Competența materială a judecătoriei _____	198
§3. Competența materială a tribunalului _____	209
§4. Competența materială a curții de apel _____	215
§5. Competența materială a Înaltei Curți de Casație și Justiție _____	218
§6. Determinarea competenței după valoarea obiectului cererii introductive de instanță _____	221
<i>Secțiunea a 4-a. Competența teritorială _____</i>	<i>228</i>
§1. Precizări introductive _____	228
§2. Competența teritorială de drept comun _____	228
§3. Competența teritorială alternativă (facultativă) _____	231
§4. Competența teritorială exclusivă (excepțională) _____	241
<i>Secțiunea a 5-a. Incidente procedurale privitoare la instanța sesizată _____</i>	<i>252</i>
§1. Întinderea competenței instanței sesizate _____	252
1.1. Competența instanței sesizate de reclamant în privința excepțiilor și apărărilor invocate în cursul procesului _____	252
1.2. Competența instanței sesizate prin cererea principală în privința incidentelor de procedură _____	254
1.3. Prorogarea competenței _____	255
1.3.1. Prorogarea legală _____	255
1.3.2. Prorogarea judecătorească _____	259
1.3.3. Prorogarea convențională (voluntară) _____	260
§2. Strămutarea pricinilor _____	261
§3. Mijloacele procedurale de invocare a necompetenței _____	264
3.1. Enumerarea mijloacelor procedurale prin care se poate invoca necompetența _____	265
3.2. Excepția de necompetență _____	266
§4. Conflictele de competență _____	270

Capitolul V. Actele de procedură și termenele procedurale	274
<i>Secțiunea 1. Actele de procedură</i>	274
§1. Noțiuni introductive	274
§2. Clasificarea actelor de procedură	275
§3. Condițiile generale pentru îndeplinirea actelor de procedură	275
§4. Enumerarea sancțiunilor pentru nerespectarea condițiilor legale referitoare la actele de procedură	276
§5. Condițiile generale privind cererile în justiție	277
<i>Secțiunea a 2-a. Citarea și comunicarea actelor de procedură</i>	281
§1. Reguli generale	281
§2. Cuprinsul citației	284
§3. Persoanele care urmează a fi citate și locul citării	286
§4. Organele competente și modalitățile de comunicare	290
§5. Înmânarea citației și a altor acte de procedură	293
§6. Verificarea procedurii de comunicare a actelor de procedură	300
§7. Invocarea și înlăturarea neregularităților privind citarea	301
<i>Secțiunea a 3-a. Nulitatea actelor de procedură civilă</i>	302
§1. Noțiune	302
§2. Clasificarea nulităților actelor de procedură	302
§3. Cazurile de nulitate	304
3.1. Cazurile de nulitate condiționată	305
3.2. Cazurile de nulitate necondiționată	307
§4. Invocarea nulității actelor de procedură	311
§5. Efectele nulității actelor de procedură	313
<i>Secțiunea a 4-a. Termenele procedurale</i>	315
§1. Noțiune și clasificare	315
§2. Durata termenelor procedurale	318
§3. Întreruperea termenului procedural	320
§4. Sancțiunile pentru nerespectarea termenelor procedurale. Decăderea.	
Repunerea în termen	321
4.1. Noțiunea și importanța decăderii	321
4.2. Condițiile decăderii	322
4.3. Invocarea și pronunțarea decăderii	323
4.4. Efectele decăderii	324
4.5. Repunerea în termen	325
PARTEA A II-A. JUDECATA	327
Capitolul I. Judecata în fața primei instanțe	329
<i>Secțiunea 1. Etapa scrisă</i>	330
§1. Considerații prealabile	330

§2. Cererea de chemare în judecată _____	331
2.1. Noțiune _____	331
2.2. Cuprinsul cererii de chemare în judecată _____	332
2.3. Sancțiunile aplicabile în cazul lipsei mențiunilor cererii de chemare în judecată _____	338
2.4. Condițiile extrinseci cererii de chemare în judecată _____	340
2.4.1. Proceduri prealabile sesizării instanței _____	340
2.4.2. Timbrarea cererii de chemare în judecată (și a altor cereri) _____	343
2.5. Introducerea cererii de chemare în judecată și constituirea dosarului. Procedura regularizării cererii de chemare în judecată _____	345
2.6. Fixarea primului termen de judecată și măsurile pentru pregătirea judecății _____	357
2.7. Efectele introducerii cererii de chemare în judecată _____	359
§3. Întâmpinarea _____	361
§4. Cererea reconvențională _____	364
§5. Măsurile asigurătorii _____	371
5.1. Precizări prealabile _____	371
5.2. Sechestrul asigurător _____	372
5.2.1. Noțiune și condiții de înființare _____	372
5.2.2. Procedura de înființare _____	373
5.2.3. Valorificarea bunurilor sechestrate asigurător. Ridicarea și desființarea de drept a sechestrului asigurător _____	376
5.2.4. Sechestrul asigurător al navelor civile _____	377
5.2.4.1. Condiții de înființare _____	377
5.2.4.2. Procedura de înființare. Valorificarea navelor sechestrate și ridicarea sechestrului _____	378
5.3. Poprirea asigurătorie _____	379
5.4. Sechestrul judiciar _____	380
5.4.1. Noțiune și condiții de înființare _____	380
5.4.2. Procedura de înființare _____	381
<i>Secțiunea a 2-a. Etapele cercetării procesului și a dezbaterii în fond a procesului</i> _____	383
§1. Considerații generale _____	383
§2. Ședința de judecată _____	384
2.1. Pregătirea ședinței de judecată _____	384
2.2. Conducerea și poliția ședinței de judecată _____	386
2.3. Activitatea în timpul ședinței de judecată _____	387
2.4. Primul termen de judecată _____	392
2.5. Încheierile de ședință _____	394
§3. Etapa cercetării procesului _____	399
3.1. Considerații generale _____	399

3.2. Excepțiile procesuale	403
3.2.1. Definiția, natura juridică și caracteristicile excepțiilor procesuale	403
3.2.2. Clasificarea excepțiilor procesuale	405
3.2.2.1. Excepții de procedură și excepții de fond	405
3.2.2.2. Excepții dilatorii și excepții peremptorii	406
3.2.2.3. Excepții absolute și excepții relative. Invocarea excepțiilor procesuale	407
3.2.3. Considerații referitoare la inadmisibilități	410
3.2.4. Procedura de soluționare a excepțiilor procesuale	411
3.3. Probele	415
3.3.1. Considerații generale privind probele în procesul civil	415
3.3.1.1. Sediul materiei. Noțiunea și importanța probelor în procesul civil	415
3.3.1.2. Subiectul, obiectul și sarcina probei	416
3.3.2. Reguli comune referitoare la admisibilitatea, administrarea și aprecierea probelor	421
3.3.2.1. Admisibilitatea probelor	421
3.3.2.2. Administrarea probelor	422
3.3.2.3. Aprecierea probelor	427
3.3.3. Convențiile asupra probelor	427
3.3.4. Asigurarea probelor	429
3.3.5. Proba prin înscrisuri	433
3.3.5.1. Definiția și clasificarea înscrisurilor	433
3.3.5.2. Înscrisurile autentice	435
A. Noțiune. Condiții	435
B. Forța probantă a înscrisului autentic	436
C. Nulitatea și conversiunea înscrisului autentic	437
3.3.5.3. Înscrisurile sub semnătură privată	438
A. Noțiune	438
B. Formalitatea multiplului exemplar	439
C. Formalitatea „bun și aprobat”	441
D. Forța probantă a înscrisului sub semnătură privată	443
E. Data înscrisului sub semnătură privată	444
3.3.5.4. Alte înscrisuri	447
3.3.5.5. Registrele profesioniștilor	448
3.3.5.6. Înscrisurile pe suport informatic	450
3.3.5.7. Înscrisurile în formă electronică	451
3.3.5.8. Administrarea probei prin înscrisuri	452
A. Depunerea înscrisurilor	452
B. Procedura verificării înscrisurilor	455

<i>C. Procedura falsului</i>	458
3.3.6. Proba cu martori (prin declarațiile martorilor)	462
3.3.6.1. Precizări introductive	462
3.3.6.2. Admisibilitatea probei cu martori (prin declarațiile martorilor)	463
<i>A. Admisibilitatea probării cu martori (prin declarații de martori) a faptelor juridice stricto sensu</i>	463
<i>B. Admisibilitatea probării cu martori (prin declarații de martori) a actelor juridice</i>	464
3.3.6.3. Administrarea probei cu martori	471
<i>A. Propunerea martorilor</i>	471
<i>B. Persoanele care pot fi ascultate ca martori</i>	473
<i>C. Prezentarea și ascultarea martorilor</i>	474
3.3.6.4. Aprecierea declarațiilor martorilor	476
3.3.7. Proba prin raportul de expertiză	477
3.3.7.1. Precizări introductive	477
3.3.7.2. Admisibilitatea expertizei	478
3.3.7.3. Administrarea expertizei	479
3.3.7.4. Forța probantă a raportului de expertiză	486
3.3.8. Mijloacele materiale de probă	487
3.3.8.1. Considerații introductive	487
3.3.8.2. Administrarea probei cu mijloace materiale de probă	488
3.3.8.3. Restituirea mijloacelor materiale de probă	489
3.3.9. Cercetarea la fața locului	490
3.3.10. Mărturisirea	492
3.3.10.1. Definirea, natura juridică și felurile mărturisirii	492
3.3.10.2. Caracterele și admisibilitatea mărturisirii	493
3.3.10.3. Administrarea mărturisirii. Interogatoriul	495
<i>A. Propunerea și încuviințarea sau ordonarea interogatoriului</i>	495
<i>B. Obiectul interogatoriului</i>	495
<i>C. Persoanele care pot răspunde la interogatoriu</i>	496
<i>D. Luarea interogatoriului</i>	497
<i>E. Efectele chemării la interogatoriu</i>	498
3.3.10.4. Problema indivizibilității mărturisirii judiciare	499
3.3.10.5. Irevocabilitatea mărturisirii. Forța probantă a mărturisirii	500
3.3.11. Prezumțiile	502
3.3.11.1. Noțiune. Clasificare	502
3.3.11.2. Prezumțiile legale	502
3.3.11.3. Prezumțiile judiciare (simple)	505

§4. Incidente procedurale care pot apărea în cursul judecării	506
4.1. Suspendarea judecării	506
4.1.1. Noțiunea și felurile suspendării	506
4.1.2. Suspendarea voluntară	506
4.1.3. Suspendarea de drept	509
4.1.4. Suspendarea facultativă	512
4.1.5. Procedura și efectele suspendării	517
4.2. Perimarea	522
4.2.1. Noțiune și natură juridică	522
4.2.2. Domeniul de aplicare și condițiile perimării	523
4.2.2.1. Învăstirea instanței cu o cerere care a declanșat o judecată în primă instanță sau într-o cale de atac	524
4.2.2.2. Rămânerea pricinii în nelucrare timp de 6 luni	525
4.2.2.3. Lăsarea pricinii în nelucrare să se datoreze culpei părții	528
4.2.3. Procedura de constatare a perimării	529
4.2.4. Efectele perimării	532
4.2.5. Perimarea instanței	534
§5. Actele procesuale de dispoziție ale părților	534
5.1. Considerații generale	534
5.2. Desistarea	535
5.2.1. Renunțarea la judecată	535
5.2.2. Renunțarea la dreptul subiectiv pretins	540
5.3. Achiesarea	541
5.3.1. Achiesarea pârâtului la pretențiile reclamantului	541
5.3.2. Achiesarea la hotărârea pronunțată	543
5.4. Tranzacția judiciară	544
§6. Etapa dezbaterii în fond a procesului	548
<i>Secțiunea a 3-a. Etapa deliberării și pronunțării hotărârii judecătorești</i>	551
<i>Secțiunea a 4-a. Hotărârea judecătorească</i>	556
§1. Noțiunea și clasificarea hotărârilor judecătorești	556
§2. Conținutul hotărârii judecătorești	559
§3. Redactarea, semnarea și comunicarea hotărârii judecătorești	566
§4. Termenul de grație	568
§5. Cheltuielile de judecată	570
§6. Efectele hotărârii judecătorești	574
6.1. Enumerarea efectelor hotărârii judecătorești	574
6.2. Autoritatea de lucru judecat	576
6.3. Puterea executorie a hotărârii judecătorești. Executarea provizorie	582

§7. Îndreptarea, lămurirea și completarea hotărârii judecătorești	585
7.1. Îndreptarea hotărârii	585
7.2. Lămurirea hotărârii și înlăturarea dispozițiilor contradictorii	587
7.3. Completarea hotărârii	588
Capitolul II. Judecata în căile de atac	590
<i>Secțiunea 1. Considerații generale privind căile de atac</i>	590
§1. Importanța căilor de atac	590
§2. Clasificarea căilor de atac	591
2.1. Căi de atac ordinare și căi de atac extraordinare	591
2.2. Căi de atac de reformare și căi de atac de retractare	593
2.3. Căi de atac devolutive și căi de atac nedevolutive	593
2.4. Căi de atac suspensive de executare silită și căi de atac nesuspensive de executare silită	594
§3. Reguli generale pentru folosirea căilor de atac	594
3.1. Existența unei hotărâri judecătorești pe care legea o declară susceptibilă de a fi atacată. Obiectul căilor de atac	594
3.2. Manifestarea de voință a unei părți, în sensul de a exercita o cale de atac. Subiectele căilor de atac	597
3.3. Legalitatea căii de atac	598
3.4. Ordinea exercitării căilor de atac	601
3.5. Unicitatea căii de atac	603
<i>Secțiunea a 2-a. Apelul</i>	605
§1. Considerații generale. Sediul materiei	605
§2. Formele apelului	605
2.1. Apelul incident	606
2.2. Apelul provocat	608
§3. Obiectul apelului	609
§4. Subiectele apelului	612
§5. Sesizarea instanței de apel	617
5.1. Instanța competentă	617
5.2. Termenul de apel	617
5.3. Cererea de apel și efectele ei	621
5.3.1. Cuprinsul și timbrarea cererii de apel	621
5.3.2. Efectele cererii de apel	625
§6. Depunerea cererii de apel și procedura prealabilă la instanța a cărei hotărâre se atacă. Regularizarea cererii de apel	633
§7. Pregătirea judecății apelului	635
7.1. Reguli prevăzute de Codul de procedură civilă	635
7.2. Pregătirea dosarului de apel în procesele pornite începând cu data de 15 februarie 2013 și până la data de 31 decembrie 2015	636

§8. Judecarea apelului	637
8.1. Compunerea și constituirea instanței de apel	637
8.2. Principalele momente în desfășurarea judecării apelului	638
8.3. Probele în apel	639
8.4. Soluțiile pe care le pronunță instanța de apel	641
<i>Secțiunea a 3-a. Recursul</i>	646
§1. Considerații generale	646
§2. Obiectul recursului	647
§3. Formele recursului	651
§4. Subiectele recursului	651
§5. Motivele de casare	653
5.1. Instanța nu a fost alcătuită potrivit dispozițiilor legale	654
5.2. Hotărârea a fost pronunțată de un alt judecător decât cel care a luat parte la dezbaterile pe fond a procesului sau de un alt complet de judecată decât cel stabilit aleatoriu pentru soluționarea cauzei ori a cărei compunere a fost schimbată, cu încălcarea legii	655
5.3. Hotărârea a fost dată cu încălcarea competenței de ordine publică a altei instanțe, invocată în condițiile legii	656
5.4. Instanța a depășit atribuțiile puterii judecătorești	658
5.5. Instanța, prin hotărârea dată, a încălcat regulile de procedură a căror nerespectare atrage sancțiunea nulității	659
5.6. Hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază sau cuprinde motive contradictorii ori numai motive străine de natura cauzei	660
5.7. A fost încălcată autoritatea de lucru judecat	661
5.8. Hotărârea a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material	661
§6. Sesizarea instanței de recurs	662
6.1. Instanța competentă	662
6.2. Termenul de exercitare și termenul de motivare a recursului	663
6.2.1. Termenul de exercitare	663
6.2.2. Termenul de motivare	665
6.3. Cererea de recurs și efectele ei	666
§7. Depunerea cererii de recurs și procedura prealabilă la instanța a cărei hotărâre se atacă. Regularizarea cererii de recurs	671
§8. Pregătirea judecării recursului	673
8.1. Pregătirea judecării recursului la instanța de recurs, alta decât Înalta Curte de Casație și Justiție	673
8.2. Pregătirea dosarului de recurs în procesele pornite începând cu data de 15 februarie 2013 și până la data de 31 decembrie 2015	674

§9. Judecarea recursului	676
9.1. Compunerea și constituirea instanței de recurs	676
9.2. Procedura de filtrare a recursurilor	676
9.3. Principalele momente în desfășurarea judecării recursului	679
9.4. Probele (înscrierile noi) în recurs	681
9.5. Incidente care pot să apară în cursul judecării recursului	683
9.6. Soluțiile pe care le pronunță instanța de recurs	683
9.7. Hotărârea instanței de recurs	689
§10. Judecata în fond după casare	691
<i>Secțiunea a 4-a. Contestația în anulare</i>	695
§1. Definiție. Sediul materiei. Felurile contestației în anulare	695
§2. Contestația în anulare de drept comun (obișnuită)	696
2.1. Motivele contestației	696
2.2. Admisibilitatea contestației	697
§3. Contestația în anulare specială	701
3.1. Admisibilitatea contestației	701
3.2. Motivele contestației	701
§4. Subiectele contestației în anulare	709
§5. Sesizarea instanței	711
5.1. Instanța competentă	711
5.2. Termenul de exercitare și termenul de motivare a contestației în anulare	711
5.2.1. Termenul de exercitare	711
5.2.2. Termenul de motivare	712
5.3. Cererea de contestație în anulare	713
§6. Procedura de judecată	713
<i>Secțiunea a 5-a. Revizuirea</i>	716
§1. Caracterizare. Sediul materiei	716
§2. Obiectul revizurii	716
§3. Motivele de revizuire	720
3.1. Dacă instanța s-a pronunțat asupra unor lucruri care nu s-au cerut sau nu s-a pronunțat asupra unui lucru cerut ori s-a dat mai mult decât s-a cerut	720
3.2. Dacă obiectul pricinii nu se află în ființă	723
3.3. Dacă un judecător, martor sau expert, care a luat parte la judecată, a fost condamnat definitiv pentru o infracțiune privitoare la pricină sau dacă hotărârea s-a dat în temeiul unui înscris declarat fals în cursul ori în urma judecării, când aceste împrejurări au influențat soluția pronunțată în cauză	724
3.4. Dacă un judecător a fost sancționat disciplinar definitiv pentru exercitarea funcției cu rea-credință sau gravă neglijență, dacă aceste împrejurări au influențat soluția pronunțată în cauză	726

3.5. Dacă, după darea hotărârii, s-au descoperit înscrisuri doveditoare, reținute de partea potrivnică sau care nu au putut fi înfățișate dintr-o împrejurare mai presus de voința părților	727
3.6. Dacă s-a casat, s-a anulat ori s-a schimbat hotărârea unei instanțe pe care s-a întemeiat hotărârea a cărei revizuire se cere	730
3.7. Dacă statul ori alte persoane juridice de drept public, minorii și cei puși sub interdicție judecătorească ori cei puși sub curatelă nu au fost apărați deloc sau au fost apărați cu viclenie de cei însărcinați să îi apere	730
3.8. Dacă există hotărâri definitive potrivnice, date de instanțe de același grad sau de grade diferite, care încalcă autoritatea de lucru judecat a primei hotărâri	731
3.9. Dacă partea a fost împiedicată să se înfățișeze la judecată și să înștiințeze instanța despre aceasta, dintr-o împrejurare mai presus de voința sa	733
3.10. Dacă Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale datorată unei hotărâri judecătorești, iar consecințele grave ale acestei încălcări continuă să se producă	734
3.11. Dacă, după ce hotărârea a devenit definitivă, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra excepției invocate în acea cauză, declarând neconstituțională prevederea care a făcut obiectul acelei excepții	734
§4. Sesizarea instanței	735
4.1. Părțile. Instanța competentă și sesizarea ei	735
4.2. Termenul de exercitare și termenul de motivare a revizuirii	738
§5. Judecata revizuirii	739

Capitolul III. Mijloace procedurale privind asigurarea unei practici

judiciare unitare	746
<i>Secțiunea 1. Considerații generale</i>	746
<i>Secțiunea 2-a. Recursul în interesul legii</i>	746
<i>Secțiunea a 3-a. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prelabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept</i>	750
§1. Noțiune. Sediul materiei. Natură juridică	750
§2. Condiții de admisibilitate	751
§3. Procedura de judecată	752
3.1. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție	752
3.2. Alcătuirea completului de judecată	753
3.3. Raportul asupra sesizării	753
3.4. Ședința de judecată	754
3.5. Conținutul și efectele hotărârii prelabile	754

Capitolul IV. Contestația privind tergiversarea procesului	755
<i>Secțiunea 1. Considerații generale</i>	755
<i>Secțiunea a 2-a. Subiectele contestației privind tergiversarea procesului</i>	758
<i>Secțiunea a 3-a. Sesizarea instanței</i>	758
§1. Instanța competentă	758
§2. Cuprinsul și forma cererii	759
§3. Motivele contestației privind tergiversarea procesului	759
<i>Secțiunea a 4-a. Procedura de soluționare a contestației privind tergiversarea procesului</i>	762
<i>Secțiunea a 5-a. Plângerea împotriva încheierii de respingere a contestației privind tergiversarea procesului</i>	763
<i>Secțiunea a 6-a. Sancționarea contestatorului de rea-credință</i>	764
Capitolul V. Procedura necontencioasă judiciară	765
<i>Secțiunea 1. Considerații generale</i>	765
<i>Secțiunea a 2-a. Procedura de soluționare a cererii</i>	765
§1. Sesizarea instanței	765
1.1. Instanța competentă	765
1.2. Cererea necontencioasă	766
§2. Procedura de judecată	767
<i>Secțiunea a 3-a. Aplicații ale procedurii necontencioase judiciare</i>	769
§1. Proceduri necontencioase judiciare prevăzute de Codul de procedură civilă	769
§2. Proceduri necontencioase judiciare reglementate de acte normative speciale	771
§3. Proceduri necontencioase date în competența altor organe	771
Capitolul VI. Proceduri speciale	773
<i>Secțiunea 1. Procedura divorțului</i>	773
§1. Considerații introductive	773
§2. Procedura judiciară a divorțului	773
2.1. Instanța competentă	773
2.2. Sesizarea instanței	775
2.2.1. Legitimarea procesuală	775
2.2.2. Cererea de divorț	778
2.2.3. Cererea reconvențională	778
2.3. Particularități privind faza judecătii	779
2.3.1. Depunerea cererii. Fixarea primului termen de judecată. Citarea	779
2.3.2. Obligatoritatea prezenței personale a părților	779
2.3.3. Prezența obligatorie a reclamantului	780
2.3.4. Măsurile provizorii pe timpul judecării divorțului	781
2.3.5. Ședința de judecată	781

2.3.6. Regimul probelor	782
2.3.7. Judecarea unor cereri accesorii	782
2.3.8. Particularități privind actele procesuale de dispoziție în procesul de divorț	784
2.3.9. Hotărârea de divorț	784
§3. Divorțul prin acordul soților pe cale judiciară	787
§4. Divorțul prin acordul soților pe cale administrativă sau prin procedură notarială	789
4.1. Condiții	789
4.2. Procedura de soluționare	790
<i>Secțiunea a 2-a. Procedura punerii sub interdicție judecătorească</i>	791
§1. Noțiune. Sediul materiei	791
§2. Condițiile de fond ale punerii sub interdicție	791
§3. Procedura punerii sub interdicție	792
3.1. Legitimarea procesuală activă	792
3.2. Instanța competentă	792
3.3. Cererea de chemare în judecată	792
3.4. Măsurile prealabile judecății. Internarea provizorie	793
3.5. Judecata	793
§4. Efectele punerii sub interdicție	794
§5. Ridicarea interdicției	795
<i>Secțiunea a 3-a. Procedura de declarare a morții</i>	796
§1. Considerații introductive. Sediul materiei	796
§2. Condițiile declarării judecătorești a morții	797
2.1. Cazul general	797
2.2. Cazuri speciale	797
§3. Sesizarea instanței	798
3.1. Instanța competentă	798
3.2. Legitimarea procesuală activă	799
3.3. Cererea de declarare a morții unei persoane	799
§4. Procedura de judecată	799
4.1. Măsurile prealabile judecății	799
4.2. Judecata	800
§5. Hotărârea de declarare a morții	800
5.1. Cuprinsul hotărârii. Data morții. Rectificarea datei morții	800
5.2. Comunicarea hotărârii	802
5.3. Anularea hotărârii de declarare a morții	802
<i>Secțiunea a 4-a. Partajul judiciar</i>	804
§1. Considerații generale	804
§2. Părțile în partaj	807
§3. Instanța competentă	808

3.1. Competența materială	808
3.2. Competența teritorială	808
§4. Cererea de partaj	809
§5. Procedura partajului	812
5.1. Partajul prin bună învoială în cadrul procesului	812
5.2. Suspendarea pronunțării partajului	813
5.3. Procedura partajului judiciar	813
5.3.1. Admiterea în principiu	814
5.3.2. Partajul propriu-zis	815
§6. Hotărârea de partaj	820
<i>Secțiunea a 5-a. Ordonanța președințială</i>	822
§1. Considerații generale	822
§2. Condițiile (speciale) de admisibilitate	823
2.1. Precizări prealabile	823
2.2. Urgența	823
2.3. Caracterul provizoriu (vremelnic)	824
2.4. Neprejudicarea fondului	825
§3. Sesizarea instanței	827
3.1. Instanța competentă	827
3.2. Cererea de ordonanță președințială	828
§4. Procedura de judecată	828
§5. Sfera de aplicare a ordonanței președințiale	832
5.1. Precizări introductive	832
5.2. În materie de minori și de familie	833
5.3. În materia raporturilor de vecinătate și de proprietate	834
5.4. În materia raporturilor locative	836
5.5. În materia executării silite	837
5.6. În alte cazuri, prevăzute de Codul civil	838
5.7. În materia organizării și funcționării fundațiilor	840
<i>Secțiunea a 6-a. Acțiunile (cererile) posesorii</i>	840
§1. Considerații generale	840
§2. Condiții de exercitare	842
2.1. Considerații prealabile	842
2.2. Acțiunea posesorie generală (acțiunea în complângere)	842
2.3. Acțiunea posesorie specială (acțiunea în reintegrare)	844
§3. Calitatea procesuală activă	844
§4. Competența și procedura de judecată	845
§5. Luarea măsurilor pentru conservarea bunului asupra căruia se exercită posesia	847
<i>Secțiunea a 7-a. Procedura ofertei de plată și consemnațiunii</i>	847
§1. Sediul materiei. Justificare. Condiții de validitate	847
§2. Procedura ofertei de plată prin executor judecătoresc	849

§3. Procedura ofertei de plată în fața instanței	852
§4. Efectele ofertei de plată	853
<i>Secțiunea a 8-a. Procedura ordonanței de plată</i>	853
§1. Considerații introductive	853
§2. Condiții (speciale) de admisibilitate	856
§3. Sesizarea instanței	858
§4. Particularități referitoare la procedura de judecată	861
§5. Cererea în anulare	865
§6. Titlul executoriu. Contestația la executare	867
<i>Secțiunea a 9-a. Procedura cu privire la cererile de valoare redusă</i>	867
§1. Considerații introductive	867
§2. Condiții (speciale) de admisibilitate	869
§3. Sesizarea instanței	870
§4. Particularități referitoare la procedura de judecată	872
<i>Secțiunea a 10-a. Procedura evacuării din imobilele folosite sau ocupate fără drept</i>	875
§1. Noțiune. Sediul materiei. Condiții de exercitare	875
§2. Sesizarea instanței	880
§3. Particularități referitoare la procedura de judecată	881
§4. Suspendarea executării. Contestația la executare	883
§5. Măsuri speciale privind folosința unui imobil	884
<i>Secțiunea a 11-a. Înscrierea drepturilor dobândite în temeiul uzucapiunii</i>	886
§1. Considerații introductive	886
§2. Domeniul de aplicare	887
§3. Sesizarea instanței	888
3.1. Instanța competentă	888
3.2. Cererea de uzucapiune	888
§4. Procedura de judecată	889
<i>Secțiunea a 12-a. Refacerea înscrisurilor și hotărârilor dispărute</i>	891
§1. Domeniul de aplicare	891
§2. Competența și procedura refacerii	892
<i>Secțiunea a 13-a. Cauțiunea judiciară</i>	893
§1. Considerații generale	893
§2. Felurile cauțiunii judiciare	894
§3. Constituirea cauțiunii judiciare	894
§4. Efectele constituirii cauțiunii judiciare	896
§5. Quantumul cauțiunii judiciare	897
§6. Procedura de stabilire a cauțiunii judiciare	898
§7. Restituirea cauțiunii judiciare	899

PARTEA A III-A. EXECUTAREA SILITĂ	901
Capitolul I. Considerații generale	903
<i>Secțiunea 1. Definiția și caracteristicile executării silite</i>	903
§1. Definiția executării silite	903
§2. Caracteristicile executării silite	905
<i>Secțiunea a 2-a. Natura juridică a executării silite</i>	907
<i>Secțiunea a 3-a. Modalitățile executării silite</i>	907
Capitolul II. Participanții la executarea silită	909
<i>Secțiunea 1. Considerații generale</i>	909
<i>Secțiunea a 2-a. Părțile în faza executării silite</i>	910
§1. Condițiile pentru a fi parte în faza de executare silită	910
1.1. Interesul	911
1.2. Calitatea procesuală	912
1.3. Capacitatea procesuală	919
§2. Coparticiparea procesuală în faza de executare silită	920
2.1. Considerații generale	920
2.2. Intervenția altor creditori în cadrul urmăririi silite	921
2.3. Concursul de executări silite	928
§3. Drepturile și obligațiile părților în faza de executare silită	930
3.1. Drepturile părților	930
3.2. Principiul disponibilității în faza executării silite	931
3.3. Obligațiile părților	933
§4. Drepturile și obligațiile terților în legătură cu executarea silită	939
§5. Executorul judecătoresc	943
§6. Instanța de executare	950
§7. Ministerul Public	951
Capitolul III. Creanța pusă în executare	952
<i>Secțiunea 1. Creanțele care pot fi puse în executare</i>	952
<i>Secțiunea a 2-a. Caracterele creanței puse în executare</i>	952
Capitolul IV. Titlurile executorii	958
<i>Secțiunea 1. Noțiuni generale</i>	958
§1. Noțiunea de „titlu executoriu”	958
§2. Învăstirea cu formulă executorie	959
§3. Eliberarea titlului executoriu	963
<i>Secțiunea a 2-a. Categoriile de titluri executorii</i>	963
§1. Hotărârile judecătorești și cele emise de alte organe cu activitate jurisdicțională	964
1.1. Hotărârile judecătorești	964
1.2. Hotărârile arbitrale	966
1.3. Hotărâri ale organelor cu atribuții jurisdicționale	967

1.4. Hotărârile străine	967
1.4.1. Hotărârile străine pronunțate într-un alt stat membru al Uniunii Europene	967
1.4.2. Hotărârile străine pronunțate în state terțe	978
1.4.3. Hotărârile arbitrale străine	982
§2. Titlurile executorii care nu sunt emise de organe cu activitate jurisdicțională	984
2.1. Înscrierile autentice	984
2.2. Titlurile de credit	985
2.3. Actele de sancționare în materia contravențiilor	985
2.4. Titlurile executorii privind creanțele fiscale	985
2.5. Contractele de asistență juridică	986
2.6. Titluri executorii prevăzute de Codul civil	986
2.7. Alte titluri executorii	986
Capitolul V. Încuviințarea executării silită și înștiințarea prealabilă a debitorului	989
<i>Secțiunea 1. Încuviințarea executării silită</i>	<i>989</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Înștiințarea prealabilă a debitorului</i>	<i>992</i>
Capitolul VI. Incidente care împiedică, sting sau amână executarea silită	996
<i>Secțiunea 1. Prescripția dreptului de a obține executarea silită</i>	<i>996</i>
§1. Considerații generale. Sediul materiei	996
§2. Termenul de prescripție	998
§3. Începutul prescripției	999
§4. Împlinirea termenului de prescripție	1000
§5. Suspendarea și întreruperea cursului prescripției	1001
5.1. Suspendarea cursului prescripției	1001
5.2. Întreruperea prescripției	1003
§6. Repunerea în termenul de prescripție	1004
<i>Secțiunea a 2-a. Suspendarea executării silită</i>	<i>1006</i>
§1. Noțiuni generale	1006
§2. Suspendarea acordată de creditor	1007
§3. Suspendarea acordată de instanța de judecată pe baza căilor de atac contra hotărârilor judecătorești	1008
3.1. Suspendarea executării în cazul exercitării apelului	1008
3.2. Suspendarea executării în cazul exercitării recursului	1008
3.3. Suspendarea executării în cazul exercitării contestației în anulare și a revizuirii	1010
3.4. Suspendarea acordată de instanță în cazul exercitării contestației la executare sau a altei cereri privind executarea silită	1010

<i>Secțiunea a 3-a. Perimarea executării silite</i>	1015
§1. Noțiuni generale	1015
§2. Procedura perimării	1017
§3. Efectele perimării	1018
§4. Cazurile în care nu se aplică perimarea	1018
<i>Secțiunea a 4-a. Alte incidente de temporizare a executării silite</i>	1019
§1. Precizări introductive	1019
§2. Existența proprietății comune asupra bunului urmărit	1020
§3. Beneficiul de discuțiune și beneficiul de diviziune	1022
3.1. Beneficiul de discuțiune al dobânditorului unuia dintre imobilele ipotecate de debitor pentru aceeași datorie	1022
3.2. Beneficiul de discuțiune în cazul urmăririi imobilului unui minor sau al unui interzis	1023
3.3. Beneficiul de discuțiune și de diviziune ale fideiutorului	1023
Capitolul VII. Obiectul executării silite	1025
<i>Secțiunea 1. Noțiunea de obiect al executării silite</i>	1025
<i>Secțiunea a 2-a. Întinderea urmăririi silite</i>	1025
<i>Secțiunea a 3-a. Convențiile privind obiectul urmăririi silite încheiate între creditor și debitor</i>	1027
<i>Secțiunea a 4-a. Ordinea de urmărire a bunurilor debitorului</i>	1027
<i>Secțiunea a 5-a. Delimitarea bunurilor neurmăribile din patrimoniul debitorului</i>	1029
§1. Bunuri exceptate de la urmărirea silită ca inalienabile	1030
§2. Bunurile neurmăribile datorită scopului pentru care sunt folosite	1032
Capitolul VIII. Contestația la executare	1037
<i>Secțiunea 1. Noțiune. Sediul materiei. Natură juridică</i>	1037
<i>Secțiunea a 2-a. Obiectul contestației la executare</i>	1039
<i>Secțiunea a 3-a. Subiectele contestației la executare</i>	1050
<i>Secțiunea a 4-a. Competența de soluționare a contestației la executare</i>	1052
<i>Secțiunea a 5-a. Termenul de exercitare a contestației la executare</i>	1053
<i>Secțiunea a 6-a. Procedura de judecată a contestației la executare</i>	1057
Capitolul IX. Întoarcerea executării silite	1064
Capitolul X. Urmărirea silită mobilă	1067
<i>Secțiunea 1. Precizări prealabile</i>	1067
<i>Secțiunea a 2-a. Identificarea și sechestrarea bunurilor mobile</i>	1068
<i>Secțiunea a 3-a. Valorificarea bunurilor mobile urmărite silit</i>	1079
§1. Considerații preliminare	1079
§2. Vânzarea la licitație publică	1080

Capitolul XI. Poprirea	1091
<i>Secțiunea 1. Precizări introductive</i>	1091
<i>Secțiunea a 2-a. Subiectele popririi</i>	1091
<i>Secțiunea a 3-a. Obiectul popririi</i>	1094
<i>Secțiunea a 4-a. Procedura popririi</i>	1096
§1. Înființarea popririi	1097
§2. Executarea popririi	1101
§3. Validarea popririi	1103
§4. Contestația la poprire	1108
§5. Desființarea popririi	1109
Capitolul XII. Urmărirea fructelor și a veniturilor imobilelor	1111
<i>Secțiunea 1. Urmărirea silită a fructelor neculese și a recoltelor prinse de rădăcini</i>	1111
<i>Secțiunea a 2-a. Urmărirea veniturilor generale ale imobilelor</i>	1117
Capitolul XIII. Urmărirea silită imobiliară	1127
<i>Secțiunea 1. Noțiune. Sediul materiei</i>	1127
<i>Secțiunea a 2-a. Obiectul urmăririi silite imobiliare</i>	1127
<i>Secțiunea a 3-a. Începerea urmăririi silite imobiliare</i>	1131
<i>Secțiunea a 4-a. Înștiințarea debitorului</i>	1132
<i>Secțiunea a 5-a. Publicitatea urmăririi silite imobiliare</i>	1135
<i>Secțiunea a 6-a. Efectele urmăririi silite imobiliare</i>	1137
<i>Secțiunea a 7-a. Vânzarea la licitație publică</i>	1140
§1. Precizări prealabile	1140
§2. Formalitățile premergătoare vânzării la licitație	1141
2.1. Procesul-verbal de situație	1141
2.2. Declanșarea procedurii de vânzare și stabilirea prețului de vânzare	1143
2.3. Fixarea termenului de vânzare	1146
2.4. Publicitatea vânzării. Comunicarea publicațiilor de vânzare	1147
§3. Vânzarea la licitație	1153
<i>Secțiunea a 8-a. Actul de adjudecare</i>	1165
§1. Noțiune. Natură juridică	1165
§2. Cuprinsul actului de adjudecare	1165
§3. Efectele adjudecării	1166
Capitolul XIV. Eliberarea și distribuirea sumelor realizate din urmărirea silită	1174
<i>Secțiunea 1. Considerații introductive</i>	1174
<i>Secțiunea a 2-a. Eliberarea sumelor obținute din urmărirea silită</i>	1175
<i>Secțiunea a 3-a. Distribuirea sumelor realizate din urmărirea silită</i>	1176
§1. Ordinea de preferință în cazul pluralității de creditori	1176

§2. Depunerea titlurilor de creanță. Proiectul de distribuire _____	1181
§3. Plata sumei rezultate din urmărirea silită _____	1186
<i>Secțiunea a 4-a. Predarea titlurilor de creanță. Închiderea procedurii _____</i>	<i>1190</i>
Capitolul XV. Executarea silită directă _____	1191
<i>Secțiunea 1. Considerații generale _____</i>	<i>1191</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Predarea silită a bunurilor mobile _____</i>	<i>1195</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Predarea silită a bunurilor imobile _____</i>	<i>1197</i>
§1. Considerații prealabile _____	1197
§2. Începerea executării silite. Înștiințarea debitorului _____	1199
§3. Predarea către creditor a bunului supus executării _____	1200
<i>Secțiunea a 4-a. Executarea silită a altor obligații de a face sau a obligațiilor de a nu face _____</i>	<i>1204</i>
<i>Secțiunea a 5-a. Executarea hotărârilor judecătorești referitoare la minori _____</i>	<i>1210</i>